

ΦΙΛΕ - ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

13-15 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2026

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Παρασκευή 13 Φεβρουαρίου

Εναρκτήρια ομιλία

Ώρα 18:30 | Auditorium του Ιταλικού Μορφωτικού Ινστιτούτου

Μέσα στη ρήξη. Η Τασμανία και η ανησυχία του παρόντος

Με τον **Paolo Giordano**

Σε διάλογο με τον **Περικλή Δημητρολόπουλο** (Διευθυντή, ΤΟ ΒΗΜΑ)

Εισάγει ο **Francesco Neri** (Διευθυντή του Ιταλικού Μορφωτικού Ινστιτούτου Αθηνών)

Με την έκδοση του μυθιστορήματος *Tasmania* (εκδ. Einaudi, 2022, στα ελληνικά κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Πατάκη το 2025 με τον τίτλο *Τασμανία*), ο Paolo Giordano προσφέρει στον αναγνώστη ένα μυθιστόρημα που εξερευνά τα πιο ενδιαφέροντα πεδία της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας των τελευταίων ετών, διερωτώμενος για το μέλλον μέσα από τις ρωγμές της εποχής μας: την κλιματική κρίση, τους συλλογικούς φόβους, την επισφάλεια των συναισθημάτων και της σκέψης. Μέσα από τις περιπέτειες του πρωταγωνιστή, ενός νεαρού άνδρα μετέωρου ανάμεσα στην επιστημονική ορθολογικότητα και την ανάγκη να βρει ένα νόημα, ο συγγραφέας δίνει φωνή σε μια γενιά που ζει στην απογοήτευση, αλλά συνεχίζει να αναζητά μια μορφή αντίστασης και εμπιστοσύνης. Ένας στοχασμός πάνω στην σύγχρονη ευθραυστότητα και στην απόλυτα ανθρώπινη δυνατότητα να μην σταματάμε να κατανοούμε και να ελπίζουμε.

Σάββατο 14 Φεβρουαρίου

ΦΙΛΕ://επιστροφές

Ώρα 11:00 | Auditorium του Ιταλικού Μορφωτικού Ινστιτούτου

Επάγγελμα: εφευρέτης περιπετειών

Με τον **Pierdomenico Baccalario**

Σε διάλογο με την **Ελένη Κορόβηλα** (δημοσιογράφος στην Bookpress)

Τι αναζητούν οι νεαροί αναγνώστες σε μια ιστορία; Και πώς μπορεί ένας συγγραφέας να μιλήσει πραγματικά τη γλώσσα τους, ώστε να αγγίξει τις σωστές χορδές και να εισακουστεί; Με άλλα λόγια: ποια εργαλεία δεν πρέπει να λείπουν από το εργαλειοθήκη όποιου επινοεί περιπέτειες; Την απάντηση δίνει ο Pierdomenico Baccalario, συγγραφέας παιδικών και εφηβικών μυθιστορημάτων από το 1997, «κόσμημα» των ιταλικών εκδόσεων παγκοσμίως και ιδιαίτερα αγαπητός στην Ελλάδα κυρίως για τις

σειρές *Οδυσσέας Μουρ* και *Ο Ντετέκτιβ Νιαουρό* (εκδ. Διόπτρα). Μια λαμπερή και έγκυρη ματιά πάνω στη λογοτεχνία για παιδιά και εφήβους μέσα από τα μάτια εκείνου που όχι μόνο τη δημιουργεί, αλλά ζει και εργάζεται καθημερινά δίπλα σε συγγραφείς, εκδότες και κυρίως αναγνώστες. Μια ευκαιρία να παρατηρήσουμε από κοντά τους μηχανισμούς αυτού του μαγικού σύμπαντος - που βρίσκεται σε διαρκή εξέλιξη και είναι πάντα ικανό να προκαλεί θαυμασμό - το οποίο αποτελεί την πιο ελεύθερη ψυχή της λογοτεχνίας.

ΦΙΛΕ://εργαστήριο

Ώρα 12:30 | Auditorium του Ιταλικού Μορφωτικού Ινστιτούτου

Γράφοντας για τον εαυτό μας, γράφοντας για τον άλλο: το σύνορο που μας ενώνει

Με την **Antonella Lattanzi** και τον **Matteo B. Bianchi**

Μετά την κυκλοφορία του *Cose che non si raccontano* (2023), ενός αυτοβιογραφικού μυθιστορήματος που γεννήθηκε από το θάρρος να αφηγηθεί το ανείπωτο, και πριν επιστρέψει στη μυθοπλασία με το *Chiara* (2025, αμφότερα από τις εκδόσεις Einaudi), η Antonella Lattanzi αναρωτιέται: «Μετά από αυτό θα μπορώ ακόμα να γράφω; Να γράφω την αλήθεια, δηλαδή, όχι την πραγματικότητα, αλλά ακριβώς αυτό που θέλεις να γράψεις;». Το όριο μεταξύ του εγώ και του κόσμου είναι δυσδιάκριτο. Το γνωρίζει καλά ο Matteo B. Bianchi, ένας πολύ διαφορετικός συγγραφέας αλλά εξίσου επιδέξιος στο να μετατρέπει τη ζωή - τη ζωή των άλλων, αλλά κυρίως τη δική του - σε αφήγημα όπως εξηγεί στο *Il romanzo che hai dentro. Guida personalissima alla scrittura autobiografica* (εκδ. UTET, 2025). Ανάμεσα στους δύο δημιουργείται μια γέφυρα: το να αφηγείσαι τους άλλους ή τον εαυτό σου, τελικά, είναι πάντα ένας τρόπος να διερευνάς το ανθρώπινο, αναζητώντας στη γλώσσα μια κοινή μορφή σωτηρίας.

ΦΙΛΕ://συναντήσεις

Ώρα 18:30 | Auditorium του Ιταλικού Μορφωτικού Ινστιτούτου

Εξιστορώντας τις γυναίκες, επαναπροσδιορίζοντας τον κόσμο

Με τη **Melania Mazzucco**

Σε διάλογο με την **Μαρία Ηλιού** (συγγραφέας και σκηνοθέτιδα) και την **Αμάντα Μιχαλοπούλου** (συγγραφέας)

Παρουσιάζει η **Δήμητρα Δότση** (μεταφράστρια λογοτεχνίας)

Σημείο αναφοράς της σύγχρονης ιταλικής λογοτεχνικής σκηνής, η Melania Mazzucco συναντά τις Ελληνίδες συγγραφείς Μαρία Ηλιού και Αμάντα Μιχαλοπούλου ενώπιον του αθηναϊκού κοινού για μια συζήτηση αφιερωμένη στις γυναίκες. Κεντρικό θέμα του έργου της από το ξεκίνημά της, το οποίο προσεγγίζει μέσα από διαφορετικές μορφές γραφής - καθαρή πεζογραφία, δοκίμιο, ιστορικο-βιογραφικό μυθιστόρημα, όπως το *L'archittrice* (2019) και το πιο πρόσφατο *Silenzio. Le sette vite di Diana Karenne* (2024, αμφότερα από τις εκδόσεις Einaudi) - η συγγραφέας διασχίζει εποχές και σύνορα για να ερευνησει τον ρόλο των γυναικών στην ιστορία, την τέχνη και την κοινωνία, αποκαθιστώντας τη διάσταση και την ελευθερία σε συχνά λησμονημένες μορφές, που έπρεπε να αγωνιστούν για να εκφράσουν την ύπαρξη και το ταλέντο τους. Σε μια διασταύρωση λογοτεχνίας και κοινωνικού στοχασμού, η Mazzucco ξετάζει τις έννοιες του φεμινισμού σήμερα, χαράζοντας έναν χάρτη της γυναικείας επιθυμίας που προσκαλεί να αναθεωρήσουμε το παρόν μέσα από το βλέμμα και τα λόγια των γυναικών.

ΦΙΛΕ://επιστροφές

Ώρα 19:30 | Auditorium του Ιταλικού Μορφωτικού Ινστιτούτου

Δίνοντας φωνή στη Βυθισμένη Πολιτεία

Με τη **Marta Barone**

Σε διάλογο με τον **Νάσο Ηλιόπουλο**

Εργοστάσια, καφέ, δρόμοι σημαδεμένοι από την πολιτική και τα θρυμματισμένα όνειρα. Αυτό είναι το Τορίνο των «μολυβένιων χρόνων» που αναδύεται μέσα από το *Città sommersa* (εκδ. Bompiani, 2020, στην Ελλάδα κυκλοφόρησε την επόμενη χρονιά από τις εκδόσεις Κέλευθος με τον τίτλο *Βυθισμένη Πολιτεία*). Την ιστορία ζωντανεύει η φωνή μιας απότομης, μοναχικής νεαρής γυναίκας, λάτρης της λογοτεχνίας, της Marta Barone, η οποία μέσα από μαρτυρίες, φακέλους, αναμνήσεις και όψιμες αποκαλύψεις, αναπλάθει το πορτρέτο του πατέρα της, ενός περίπλοκου και αντιφατικού άνδρα, όπως ακριβώς και η βίαη αλλά ευτυχισμένη εποχή στην οποία έζησε. Το βιβλίο «γεμάτο συμπόνια που δεν λησμονεί, αποτελεί ένα εκθαμβωτικό λογοτεχνικό ντεμπούτο», και γι' αυτό υπήρξε υποψήφιο για το Βραβείο Strega. Η Marta Barone το παρουσιάζει στο αθηναϊκό κοινό, ανασυνθέτοντας την πορεία ενός ανθρώπου, την ιστορία μιας πόλης και την αίσθηση μιας εποχής που καθρεφτίζονται απόλυτα το ένα μέσα στο άλλο.

Κυριακή 15 Φεβρουαρίου

ΦΙΛΕ://οπτικές

Ώρα 12:30 | Auditorium του Ιταλικού Μορφωτικού Ινστιτούτου

Το στίγμα του μυστηρίου: το θρίλερ από τη σελίδα στην οθόνη

Με τον **Donato Carrisi**

Σε διάλογο με τον **Δημήτρη Μαμαλούκα** (συγγραφέας)

Εκλεπτυσμένος αρχιτέκτονας του μυστηρίου και ικανός όπως λίγοι να προσδίδει διεθνή εμβέλεια στις ιστορίες του, ο Donato Carrisi βασίζει το προσωπικό του ύφος σε καθηλωτικούς αφηγηματικούς και θεματικούς άξονες που χαρίζουν στον αναγνώστη αξέχαστους χαρακτήρες. Συνδυάζοντας την ακρίβεια της πλοκής με τη βαθιά ψυχολογική διερεύνηση, το έγκλημα μετατρέπεται σε καθρέφτη των εσωτερικών σκιών, ένα μέσο για την αναζήτηση της αλήθειας, της δικαιοσύνης και της ευθραυστότητας του νου. Εμμονές που ο Carrisi, μόλις αφήσει την πένα του και πιάσει την κάμερα, καταφέρνει να μεταφέρει αναλλοίωτες και στον κινηματογράφο του, όπου οι λέξεις μετατρέπονται σε φως και σε σιωπή και η αφηγηματική ένταση μετασχηματίζεται σε οπτικό ρυθμό. Στην Αθήνα, ο Carrisi οδηγεί το κοινό σε ένα ταξίδι μέσα στα μονοπάτια της φαντασίας του, δείχνοντας πώς η γραφή και ο κινηματογράφος μπορούν να διερευνήσουν, με διαφορετικά μέσα, τις ίδιες σκιώδεις πλευρές της ανθρώπινης ψυχής.

ΦΙΛΕ://οπτικές

Ωρα 17:30 | Auditorium του Ιταλικού Μορφωτικού Ινστιτούτου

Αφηγούμενος τη μεγαλοφυΐα. Στα ίχνη του Λεονάρντο, ανάμεσα στο δοκίμιο και το μυθιστόρημα
Με τον **Carlo Vecce**

Σε διάλογο με τον **Ιωάννη Τσόλκα** (Καθηγητής Ιστορίας της Ιταλικής Λογοτεχνίας και Ευρωπαϊκού Πολιτισμού, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών)

Το να αφηγηθεί κανείς τη διαχρονική και οικουμενική μορφή του Λεονάρντο ντα Βίντσι είναι ένα δύσκολο εγχείρημα, γιατί σημαίνει να αναμετρηθεί με την ίδια την ουσία της ανθρώπινης ιδιοφυΐας. Ο Carlo Vecce το καταφέρνει άψογα αυτό, αποδεχόμενος και κερδίζοντας αυτήν την πρόκληση προσεγγίζοντάς μέσα από δύο διαφορετικές λογοτεχνικές οπτικές: εκείνη του δοκιμίου με το *Leonardo, la vita. Il ragazzo di Vinci, l'uomo universale, l'errante* (εκδ. Giunti, 2024) και εκείνη του μυθιστορήματος με το *Il sorriso di Caterina. La madre di Leonardo* (εκδ. Giunti, 2023). Στην Αθήνα ο μελετητής παρουσιάζει στο κοινό τις λογοτεχνικές του επιτυχίες, στοχαζόμενος πάνω στο πώς ο Λεονάρντο - καλλιτέχνης, επιστήμονας, εφευρέτης και κορυφαίο σύμβολο της Αναγέννησης - συνεχίζει να μιλά σε κάθε εποχή και σε κάθε μορφή αφήγησης, υπερβαίνοντας τα εμπόδια του χρόνου, του χώρου και των γλωσσών με την ίδια ευκολία και ανεξάντλητη περιέργεια που εμπύχωνε το πνεύμα του.

ΦΙΛΕ://νέες ελληνικές κυκλοφορίες

Ωρα 18:30 | Auditorium του Ιταλικού Μορφωτικού Ινστιτούτου

Μέσα και έξω από εμάς. Ο αθέατος βίος, ο οικουμενικός

Με τον **Niccolò Ammaniti**

Σε διάλογο με τον **Κώστα Μοστράτο** (δημοσιογράφος στον Αθήνα 9,84)

Εισάγει η **Δήμητρα Δότση** (μεταφράστρια λογοτεχνίας)

Με το *La vita intima* (εκδ. Einaudi, 2023, που μόλις κυκλοφόρησε στην Ελλάδα από τις εκδόσεις Utopia με τον τίτλο *Αθέατος βίος*, 2026), ο Niccolò Ammaniti αγγίζει μια νέα, οραματική κορυφή της αφηγηματικής του αναζήτησης. Και το επιτυγχάνει αυτό εξερευνώντας την πιο ευάλωτη και κρυφή πλευρά του ανθρώπου, μέσα από την ιστορία μιας γυναίκας όμορφης, πλούσιας, επιτυχημένης, συζύγου και μητέρας, πρακτικά τέλει, που ξαφνικά αναγκάζεται να αναμετρηθεί με τις ίδιες της τις αντιφάσεις. Ανοίγοντας ένα πέρασμα στη σύγχρονη μοναξιά με τα όπλα της αφηγηματικής διαύγειας και της ευφυούς ειρωνείας, ο συγγραφέας αφηγείται στο αθηναϊκό κοινό τη γένεση και το νόημα μιας ιστορίας που πραγματεύεται την ταυτότητα, την επιθυμία, τον έλεγχο, με μια εκπληκτική ικανότητα να μετατρέπει το εσωτερικό χρονικό σε καθολική αφήγηση. Γιατί η λογοτεχνία, όταν το καταφέρνει, δεν περιγράφει απλώς τον κόσμο: τον αποκαλύπτει.